

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA**

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO 1, 2, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 14, II SKYRIAUS ANTROJO SKIRSNIO, 25, 27, 29, 32, 35, 42, 53, 55, 59, 63, 66 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR STATUTO PAPILDYMO 12-1, 19-1 IR 19-2 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-1666 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS POLICIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2048 2, 6, 10, 19 IR 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIO MOKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-450 18, 26, 28, 29, 36 IR 38 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1509 5 IR 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (toliau visi kartu – Projektai)

(TAP-20-671; TAIS Nr.: 20-4851(2))

2020-05-11 Nr. NV-1277

Vilnius

Rengėjas: Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM).

Tikslas: užtikrinti prielaidas pakopiniam visų statutinių įstaigų, kurioms taikomas Vidaus tarnybos statutas, pareigūnų rengimui, integruojant profesinį mokymą ir aukštąjį mokslą vienoje statutinėje kolegijoje (toliau – Statutinė kolegija), esančioje VRM žinioje.

Dabartinė situacija. Šiuo metu vidaus reikalų, teisingumo ir finansų ministrų valdymo sričių statutinėse įstaigose dirba apie 20 tūkst. pareigūnų. Kasmet natūraliai pasikeičia apie 5 proc. personalo (t.y. apie 1 tūkst. pareigūnų). Pareigūnams, atsižvelgiant į pareigybių grupes, yra nustatyti minimalūs išsilavinimo reikalavimai: vidutiniškai 57 proc. visų pareigūnų reikalingas vidurinis išsilavinimas ir įgyta kvalifikacija pagal atitinkamą profesinio mokymo programą, 38 proc. pareigūnų reikalingas ne žemesnis kaip aukštasis koleginis išsilavinimas, 5 proc. – aukštasis universitetinis išsilavinimas.

Šiuo metu pareigūnai rengiami arba planuojami rengti 7 profesinio mokymo įstaigose: Lietuvos policijos mokykloje (toliau – LPM), Pasieniečių mokykloje (toliau – PM), Ugniagesių gelbėtojų mokykloje (toliau – UGM), Muitinės mokymo centre (toliau – MMC), Kalėjimų departamento mokymo centre (toliau – KD MC), Viešojo saugumo tarnybos Mokymo centre (toliau – VST MC) ir Vadovybės apsaugos departamento Mokymo ir kovinio rengimo centre (toliau – VAD MKRC). Koleginių studijų programų, skirtų pareigūnams rengti, nėra. Pareigūnai, kuriems reikalingas aukštasis (nebūtinai universitetinis) išsilavinimas, paprastai jį įgyja Mykolo Romerio universitete. Visgi ten vykdomos studijų programos nepilnai tenkina statutinių įstaigų poreikius, nes yra pernelyg nutolusios nuo pareigūnų praktinės veiklos. Be to, kadangi universitetinės studijos yra brangesnės nei koleginės, tokiu būdu neracionaliai naudojamos valstybės lėšos, skirtos studijų vietoms finansuoti.

Esmė. Siekiant užtikrinti pareigūnų rengimo dermę skirtinguose lygmenyse ir optimizuoti pareigūnų rengiančių įstaigų tinklą siūloma steigti Statutinę kolegiją, ir prie jos prijungti pareigūnų rengiančias profesinio mokymo įstaigas, kurios taptų Statutinės kolegijos filialais. Statutinė kolegija vykdytų kolegines studijas, o jos filialai – profesinio mokymo programas ir įvadinio mokymo kursus.

Statutinėje kolegijoje taip pat planuojama vystyti taikomuosius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, aktualią visuomenės saugumo praktikai.

Planuojama, kad Statutinė kolegija būtų įsteigta 2020 m. liepos 1 d. 2021 m. sausio 1 d. prie jos kaip filialai būtų prijungti LPM ir PM, o iki 2021 m. rugsėjo 1 d. – KD MC ir MMC. LPM būtų reorganizuojama prijungimo prie Statutinės kolegijos būdu. Kiti mokymo centrai yra atitinkamų įstaigų struktūriniai padaliniai, todėl jie nebūtų reorganizuojami. Statutinėje kolegijoje būtų įdarbinami jų darbuotojai, perduodamos šių centrų lėšos, patalpos ir kitas turtas.

Statutinę kolegiją planuojama steigti ir jos veiklą pradėti LPM patalpose, esančiose Mastaičiuose, Kauno rajone. Vėliau čia veiktų ir policijos pareigūnus rengiantis filialas. Pasieniečius rengiantis Statutinės kolegijos filialas veiktų Medininkuose, Vilniaus rajone, o muitinės pareigūnus ir pataisos pareigūnus rengiantys filialai – Vilniuje.

Planuojama, kad steigiant Statutinę kolegiją, jos personalą sudarys 12 darbuotojų, vėliau pagal poreikį bus priimami kiti darbuotojai: įdarbinami šiuo metu pareigūnus rengiančiose profesinio mokymo įstaigose dirbantys mokytojai ir kiti darbuotojai, kviečiami ir įdarbinami aukštųjų mokyklų dėstytojai.

Planuojama, kad profesinis mokymas Statutinėje kolegijoje galėtų prasidėti nuo 2021 m. sausio 1 d., o aukštojo mokslo studijos – nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. Planuojama, kad 2021 m. rugsėjo 1 d. Statutinėje kolegijoje studijuos 115 studentų ir mokysis 500 mokinių, 2022 m. rugsėjo 1 d. – 270 studentų (iš jų – 165 pirmakursių) ir 580 mokinių, 2022 m. rugsėjo 1 d. – 520 studentų (iš jų – 240 pirmakursių) ir 580 mokinių. Planuojama, kad visiems Statutinės kolegijos studentams ir mokiniams (visi jie vadinami kursantais) bus taikomos socialinės garantijos: mokama stipendija, suteikiama uniforma ir apgyvendinimas bendrabutyje, jie bus aprūpinami maistu ir bus atlyginamos jų kelionių išlaidos. Taip pat kursantams galės būti skiriama parama.

VRM skaičiavimu, 2020 m. Statutinės kolegijos veiklai vykdyti reikės 268,4 tūkst. eurų. Šios lėšos būtų skiriamos persikrstant lėšas iš VRM pavaldžių įstaigų. 2021 m. papildomų valstybės biudžeto lėšų poreikis – 473 tūkst. eurų, 2022 m. – 326 tūkst. eurų, 2023 m. – 286 tūkst. eurų.

Statutinės kolegijos steigimui būtina sukurti įstatymines prielaidas, kurios įtvirtinamos teikiamuose Projektuose.

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo projektu:

- ✓ Reglamentuojamas Statutinės kolegijos statusas, finansavimas, valdymo organai, direktoriaus ir jo pavaduotojų skyrimo tvarka, kiti veiklos ypatumai.
- ✓ Detalizuojama priėmimo į Statutinę kolegiją tvarka, studijų ir mokslo veiklos joje vykdymo ypatumai, pareigūnų rengimo pagal profesinio mokymo programas aspektai.
- ✓ Tikslinama kursanto sąvoka ir apibrėžiamos kursantams teikiamos socialinės garantijos bei galimybės juos pasitelkti statutinių įstaigų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytoms funkcijoms atlikti.

Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2020 m. liepos 1 d.

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo pakeitimo projektu naikinamos nuostatos, susijusios su valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijomis užtikrinant pareigūnų profesinį rengimą. Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2021 m. sausio 1 d.

Policijos įstatymo pakeitimo projektu:

- ✓ Naikinamos nuostatos, susijusios su policijos profesinio mokymo įstaigos veikla ir tikslinamos su tuo susijusios policijos funkcijos bei policijos generalinio komisaro atsakomybės.
- ✓ Tikslinami kvalifikaciniai reikalavimai policijos generaliniam komisarui.

Siūlama, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2021 m. sausio 1 d., o patikslinti kvalifikaciniai reikalavimai būtų taikomi po įstatymo įsigaliojimo į pareigas skiriamam Lietuvos policijos generaliniam komisarui.

Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo projektu siūlama įtvirtinti šio įstatymo išimtį Statutinei kolegijai. Siūlama, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2020 m. liepos 1 d.

Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektu tikslinamos nuostatos, susijusios su Statutinėje kolegijoje vykšančiu profesiniu pareigūnų mokymu. Siūlama, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2020 m. liepos 1 d.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektu siūlama įteisinti, kad asmenys, besimokantys ar studijuojantys Statutinėje kolegijoje, būtų draudžiami socialiniu draudimu. Siūlama, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2021 m. sausio 1 d.

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektu papildoma, kad:

- ✓ Draudėjai yra statutinės profesinio mokymo įstaigos, kuriose mokosi asmenys, pasirašę stojimo į vidaus tarnybą sutartis, ir Statutinė kolegija.
- ✓ Draudžiamaisiais įvykiais pripažįstami statutinėse profesinio mokymo įstaigose besimokantiems ir Statutinėje kolegijoje besimokantiems ar studijuojantiems asmenims, kurie yra pasirašę stojimo į vidaus tarnybą sutartį, įvykę nelaimingi atsitikimai darbe arba nustatytos profesinės ligos (taip pat įvykę jų mokymo ir pratybų laiku).

Siūlama, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2021 m. sausio 1 d.

Numatoma nauda. Patvirtinus Projektus ir įsteigus Statutinę kolegiją bus sukurtos prielaidos tinkamam ir nuosekliam pakopiniam pareigūnų rengimui vienoje įstaigoje, teikiančioje profesinį ir aukštąjį koleginių išsilavinimą, tuo pačiu efektyviau išnaudojant įstaigų turtą bei finansinius valstybės išteklius.

Atitiktis Vyriausybės programai: klausimas susijęs su Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 2.2.4 darbo „Darnaus profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų tinklo sukūrimas ir socialinės įtraukties didinimas“ 5 veiksmo „Pakopinio vidaus tarnybos pareigūnų rengimo institucionalizavimas, integruojant profesinį mokymą ir aukštąjį mokslą“ įgyvendinimu.

Derinimas: Projektai ir susiję dokumentai derinti su Finansų, Teisingumo, Švietimo, mokslo ir sporto (į pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta arba parengta derinimo pažyma), Socialinės apsaugos ir darbo ministerijomis (be pastabų), Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacija, Nacionaliniu pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimu, Lietuvos muitinės darbuotojų profesinių sąjungų susivienijimu (pastabų ir pasiūlymų nepateikė).

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome svarstyti *tarpinstituciniame pasitarime*, tikslinti Projektus pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje Nr. NV-1274 pateiktas pastabas ir pasiūlymus bei papildomai įvertinti toliau pateikiamus siūlymus ir pastebėjimus:

1. Statutinės (žinybinės) kolegijos veikimo ir finansavimo koncepcijos (toliau – Koncepcija) 30 p. bei kituose dokumentuose yra akcentuojama, kad Statutinėje kolegijoje bus vykdomi taikomieji moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra visuomenės saugumo ir teisės srityse, tačiau nei viename dokumente nėra nurodytos pajamos, kurias planuojama gauti už šią veiklą. Manytume, kad kryptingai organizuojant veiklą Statutinė kolegija jau 2023 metais galėtų gauti pajamas už MTEP, todėl siūlytume koncepcijoje ir (ar) kitame dokumente įtvirtinti mokslinės veiklos tikslus bei nustatyti šios veiklos generuojamų pajamų siekinius.
2. Siūlytume koreguoti Koncepcijos 33-35 p. išvengiant nuostatų dubliavimo dėl Statutinės kolegijos tarybos sudėties ir funkcijų.

3. Siūlytume įvertinti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2020 m. balandžio 16 d. rašte Nr. SR-1803 ir Finansų ministerijos 2020 m. balandžio 27 d. išvadoje Nr. ((2.121E-06)-5K-2005673)-6K-2002480 pateiktas pastabas dėl finansavimo aukštojo mokslo koleginiams studijoms vykdyti persikirstymo (taip pat žr. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados 5 p.)
4. Siūlytume įvertinti Finansų ministerijos pateiktus klausimus dėl tikslaus valstybės biudžeto lėšų poreikio Statutinės kolegijos steigimo kaštams padengti bei pastabas dėl išskirtinių socialinių garantijų Statutinės kolegijos kursantams, kuriomis negali naudotis nei vidaus tarnybos pareigūnai, nei kitų valstybinių kolegijų studentai, ir dėl to atsirandančio papildomo valstybės biudžeto lėšų poreikio.
5. Remiantis derinimo pažymoje pateikta informacija, Teisingumo ministerija atkreipė VRM dėmesį, kad pagal 2020 m. vasario 11 d. pasirašytą 2014-2021 m. Norvegijos finansinio mechanizmo Teisingumo ir vidaus reikalų programos sutarties PA19 dalį numatyta įgyvendinti naujo KD MC komplekso statybos ir jo įrengimo projektą. Sutartyje nurodyta, kad projekto vykdytojas prisiima įsipareigojimus visą projekto metu sukurtą nekilnojamąjį turtą išlaikyti savo nuosavybėje ne mažiau kaip 5 metus po projekto įgyvendinimo pabaigos. Manytume, kad, atsižvelgiant į šias aplinkybes, būtų prasminga parengti lygiagrečią Statutinės kolegijos veiklos ir finansavimo koncepciją tam atvejui, jeigu leidimas perleisti KD MC nekilnojamąjį turtą Statutinei kolegijai nebūtų gautas.
6. Siūlytina Koncepcijos 14 p. išdėstyti argumentus, kodėl nuspręsta prie Statutinės kolegijos nejungti ne tik UGM, bet ir VST MC bei VAD MKRC. Koncepcijoje nurodyta, kad ir šie centrai taip pat rengia statutinius pareigūnus, o Projektą aiškinamajame rašte bei lydraštyje nurodyta, kad siūlomų pakeitimų tikslas – užtikrinti pakopinį *visų* statutinių įstaigų pareigūnų rengimą.
7. Atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m. gegužės 31 d. buvo pasirašytas Mykolo Romerio universiteto, Vilniaus Gedimino technikos universiteto, VRM ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos susitarimas dėl Viešojo saugumo akademijos kūrimo. Susitarime buvo numatyta, kad akademijoje vyks statutinių tarnybų specialistų rengimas. Akivaizdu, kad įsteigus Statutinę kolegiją Viešojo saugumo akademijos kūrimas taps nebeaktualus, todėl siūlytina VRM inicijuoti šio susitarimo nutraukimą.

tel. 8 706 63985, el. p. nijole.putriene@lrv.lt